

len. Vóór hen waren de mannen van de reddingsbrigade aan de slag gegaan en wel met het waarschuwen van de buurtbewoners, van wie er velen op dat ogenblik nog in de bedden bleken te liggen, ondanks alle lawaai op straat. De verhalen wilden dat sommigen, schamel gekleed, in overhaaste vlucht hun woningen hebben verlaten.

Wat daarvan zij: het is een feit dat de brandweer met zoveel energie aan het opereren was, dat reeds na enkele uren het traditionele bericht 'brand onder controle' aan de pers kon worden doorgegeven. Dat betekende niet dat de brand reeds geblust was. In werkelijkheid is de brandweer vier dagen en nachten bezig gebleven met het blussen en nablussen van oplaaiende vuurhaarden en smeulende puinhopen. Puinhopen, ja. Van het hele fabriekscomplex bleven tenslotte slechts enkele naargeestig ogende zijmuren en wat bergen verkoolde resten over.

De ijver van de brandweerlieden is overigens ook de verslaggever van het Rotterdamsch Nieuwsblad niet ontgaan, getuige de volgende volzin in zijn verslag: 'Als een aardig staaltje van menschlievendheid releveeren we nog het verstrekken van gratis koffie aan heeren spuithoofden in den banketbakkerswinkel van K.C. van der Sluijs, aan den Zwaanshals 287b, welke somwijlen niet dan op den tast te vinden was vanwege den dikken rook, welke de straat vulde'⁵).

Was dat niet een aardig gebaar van die banketbakker? Volmondig ja. Je kunt je echter afvragen of het personeel in de lagere rangen het ook zo aardig heeft gevonden, gesteld tenminste dat de verslaggever een juist beeld van de zaak heeft gegeven. Dat had hij niet. Op verzoek van de bakker kwam hij een dag later met de mededeling dat ook de gewone spuitgasten hadden kunnen profiteren van des bakkers vrijgevigheid⁶).

Rest nog de vraag naar de oorzaak van de 'geweldige brand'. Het antwoord moet ik tot mijn spijt schuldig blijven. Aangenomen is toentertijd dat de brand was ontstaan in het nieuwe gedeelte van de fabriek, meer in het bijzonder in de lokaliteiten van het bediendenkantoor. Het was winter. Er werd overgewerkt. Misschien te hard gestookt? Maar dit is natte-vingerwerk. Afsluitend dus: ik weet het niet.